

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput V. De providentiâ & curâ quam Deus habet de unoquoque nostrum,
cui nos co[n]formare in omnibus sine querelâ debemus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

providentiæ tuæ consilio & constituto sine prædestinationis meæ. A tuâ iterum immensâ bonitate peto suppliciter clementissime Domine Deus, ut mentem meam luce cælesti illustres qua cognoscam semitam mihi à te signatam, per quam ambulem. Da quod jubes, & jube quod vis, sive dulce sive amarû, sive honorem sive ignominiam, sive sanitatem sive infirmitatem; ad omnia ecce paratum cor meum. Hoc solum opto ut tua in me voluntas integrè fiat, nec ab ea latum unguè discedam. Hoc solum timeo ne meam sequendo voluntatem à tua procul discedam. Obtestor te salvator mi dulcissime, ex toto corde supplico tibi, ne permittas me unquam separari à te, In manus potius dæmonum incidam, quàm propriam infelix prosequar voluntatem à tua alienam.

CAPUT V.

De Providentiâ & Cura quam Deus habet de unoquoque nostrûm, cui nos conformare in omnibus sine querela debemus.

§. I.

Regula prudentia humana dispares divina.

Humanæ prudentiæ nobile præceptum est: *Ne plura amplectaris quam possis stringere, Nec majora suscipias, quam valeas*

valeas exequi. Imperator Adrianus suscep-
 orbis totius imperio, partem eius sponte
 misit ut reliquum facilius sustineret, liber-
 temque populis reddidit, quam eius antea
 for subjugatis ultra Euphratem & Tyg-
 eripuerat; in quo se sequi dicebat exem-
 plum Catonis qui iudicabat haud esse è re pop-
 Romani subijcere sibi Macedoniae popu-
 los quos retinere sub imperio esset difficillim-
 Altera porro eorum qui gubernant Repub-
 licam prudentiae regula est, secundum
 bonum publicum praefendum censeat
 vato cuiusque, & rem communem confer-
 re malunt cum detrimento suorum, etiam
 micorum & discrimine rerum sibi carissim-
 rum. Hac forma uti solent boni Magistrat-
 tuendis suis urbibus, gubernatores in ad-
 ministrandis provinciis, Reges in gubernan-
 regnis, negligentes bona propria, quin v-
 ipsam, si opus est, pro defensione eorum qu-
 protegunt. Hanc rationem tenent victori-
 imperatores ac belli duces dum pro con-
 vando exercitu suo in circuitu castrorum
 giles disponunt, excubitores ordinant, exp-
 ratores emittunt, nec perdere dubitant, qu-
 fervare non possunt, ut paucorum iactura
 columitati prospiciant plurimorum, integ-
 que reportent victoriam. Fortasse non nec-

fibi persuadeat simili Deum creaturas suas providentia regere, ut præcipuam generis humani in communi, & quorundam in particulari majoris momenti curam gerens, reliquis non ita provideat. Sic videtur sentire Aristoteles l. de mûdo sub fin. & comment. 12. Metaph. t. 51. 52. præsertim cum semper bonum publicum & commune omnium præferendum sit privato singulorum, nec grande censeatur malum, conservare speciem cum quorundam jactura individuorum.

Verùm hæc fatua foret persuasio, tantoque injuriosior Divinæ Providentiæ, quanto hæc excellentius omnem superat prudentiam humanam; illa etenim nec manca est ulla ex parte, nec insufficientis, ut nostra, sed est admirabilis opifex nunquam ab operando cessans, nunquam deficiens, sive absoluto opere sive nondum inchoato. Illa providet universis & Angelis & hominibus, tantâ diligentia omnibus; tantâ singulis utriusque naturæ, atque si intenderet uni soli. Unde existit differentia longè maxima aut potius, oppositio quæ est inter gubernandi modum quem Deus servat & quo utuntur mortales. Isai. 55. *Non enim cogitationes meæ, cogitationes vestrae, dicit Dominus, nec via mea, via vestra. Quia sicut exaltantur cali à terrâ, sic exaltatae sunt viae meæ à*

viii

vires vestris, & cogitationes mea à cogitationibus vestris. Omnes creatæ vires in rerum natura exhaustiri possunt objecto unico, & intentus tam Angelicus, quam humanus dum intentus, minor est ad singula, quam si tantum intendat cum uni eandem attentionem adhibet quam duobus. Nec fieri potest ut uni rei vehementer affixus, alteram simul vivum exprimat; quia, virtutis uterque finis est ac limitata quæ quantò plura simul complectitur, tantò fit infirmior minusque durat. At Dei virtus infinita est, nec fatigatur occupationibus, nec laborat in diversis distrahitur pluribus, nescit terminum, mensuram non habet. Millenos mundos non hoc sine comparatione majores posset, frangeret, & productos destruere momento, & destructos denuò producere. Non est tantæ rerum universitate atomus tam vilis & subtilis quem non oculis ut ita dicam, manibus ac cogitatione attingat sine confusione sine sollicitudine sine motu. In universo ita est quasi non esset, & tamen in eo facta esset, res in eo nulla esset; implet omnia, nullo loco continetur; ubique est & nulli includitur; operatur omnia & nihil tangit; omnia videt & à nemine videtur; in omnibus existit creaturis extra omnes diffusus; &

omnes & à nullâ exclusus, est totus in omnibus & per omnia, ita extendit providentiâ suam ad res creatas omnes, atque in primis ad hominum negotia ut ex particulari singulorum curâ nihil decedat communi omnî & hæc illam neutiquam imminuat. Deus, inquit S. Gregorius sic intendit singulis, ac si vacet à cunctis, & sic omnibus simul, ac si vacet à singulis. Iisdem fere verbis loquitur S. Augustinus: Lib. 3. Conf. c. 11. *O bone Deus, qui sic curas unumquemque nostrum tanquam solum cures, & sic omnes tanquam singulos.* Et alio loco: Solik. c. 14. *speculator perpetuus veluti si totius creature tue cali & terra oblitus tantum me solum consideres & nihil sit tibi cura de aliis; neque enim crescit lux incommutabilis visionis tue si tantum unum aspicias, neque minuitur, si innumera videas.*

§. II.

Mirabilis Divinae potentiae magnitudo.

Eodem momento quo hæc scribo, Deus est qui producit in me ideas eorum quæ mente concipio, idem format discursum meum, movet manum meam ac calamum. Præter hæc dum loquor, innumeras alias differentesque mecum exercet functiones. Ipso cooperante pulmonibus aërem attraho & remitto

remitto, sonum edo, vocē in verba articu-
 tim efformo, ipse linguam meam inflectit
 confortat ilia, extendit organa & infinitas
 agit necessarias ad pronuntiandum sermo-
 nem. Tantum considerans apparatusum
 credat ad id solum à Deo præstari ut hoc
 liber sit, & expeditus ad loquendum quod
 voluerit? Et tamen hoc Deus agit perinde
 si aliud nihil haberet, quod ageret. Neque
 rō plus sollicitudinis illi affert præstare
 munus, millies millenis hominibus qui
 versis in locis simul hoc momento loquuntur,
 quam si nondum quisquam eorum natus
 esset. Neque innumerabilis hominum multi-
 tudo quæ hodie mundum incolit, ejus per-
 videntiam magis impedit aut distrahit quam
 paucitas eorum qui initio mundi nasci
 extiterē, quæ neque tum illam sublevarē.
 Formidabiles illæ populorum colonie quæ
 mare velis, terram tentoriis operuere, popu-
 losissimæ septentrionis nationes dilu-
 star effusæ super terram non plus illi nego-
 facessivere quam olim Adami aut Noë
 milia cum hæc totum genus humanum con-
 stitueret. Cura quam habuit protoplasto-
 rum parentum non crevit succedente posterorū
 multitudine, nec illā ipsa quam nunc gerunt
 singulorum. Præterea nunquam interm-

aut se exonerans committit negotia sua commissariis quibusdam aut Vicariis generalibus, gubernatoribus, profectis aliisque Reip. suae praesidibus; quem admodum faciunt Reges & Principes terrae, qui aliorum oculis plurima vident, & ferè plerasque actiones suas per Procuratores exercent, quibus securi acquiescunt. Deus verò quidquid agit, immediatè per seipsum agit Ille oculus est omnibus: omnibus praebet auxiliatricem manū, & in omnibus; nec tamen inde vel defatigationem percipit vel tædium, non secus quam si nihil omnino ageret. Non est capillus capitis, nec gutta sanguinis, nec res ulla tam vilis quam non habeat in numerato Deus, quam non curet, cum quā non cooperetur, quam non tractet aequè immediatè ac nos ipsi. *In ipso enim vivimus, & movemur & sumus,* inquit Apostolus. Act 17. Tu es omnipotens Deus qui commoves linguas nostras & pupillas oculorum nostrorum. Te agitante cor nostrum palpitat, & arteriae saliant. Tu venas corpore nostro spargis & intermisces. Tu cōtines ossa nostra & unum alteri innectis tam admirabili artificio, tam artificiosa structurā ut hæc sola potentis sapientiae tuæ perpetua sit panegyris. Id quod Galenus quoque agnovit, libro 17. de usu part. melius tamen
divi-

divinus psaltes ita canēs : *omnia ossa mea*
Domine quis similis tibi? ps. 34. Tuæ istæ
 manus ô Divine artifex, quæ regunt nostras
 Tua est voluntas quæ impellit nostram
 est mens quæ nostræ suggerit rationi cog-
 tiones & conceptus. Tuum est totum quod
 ago, excepto peccato. quod solum est meum
 Tu es qui loqueris ore nostro. Tu ele-
 nas impertis per manus nostras. Tu be-
 ctiones per linguam nostram non ex ma-
 to solo aut pacto, ut fit inter homines, sed
 lut per instrumenta conjuncta quæ tu
 met applicas, corroboras & in operando
 juyas. In singulis hominum corporibus
 nimum sexcenti numerantur muscoli. (Ge-
 l. de form. fœtus,) & in unoquoque ho-
 functiones diversæ decem: in iisdem præ-
 reperiuntur ducenta & plura ossa, quorum
 singula ad quadraginta fines sive operatio-
 referuntur, adeo ut plures quam octies
 lenæ functiones ususque sint solorum ossium
 humani corporis. quorum omnium necesse
 est ut exactissimam Deus rationem habeat
 conservationem hujus carneæ molis; quæ
 men ignobilissima & maximè terrestri
 hominis, pars. Ut nihil dicam de venis, de
 teriis, de cartilaginibus, de ligamentis, de
 peramento uniuscujusque horum org-

rum, quorum proprietates sunt innumerabiles. Quod si in hac collectione, & concursu tam diversorum oppositorumque usuum, conditionum, functionum, qualitatum, motionum, actionumque necessariorum ad integritatem cuiusque partis, nullus reperitur defectus, nihil superfluum, nihil quod non subsit pacificæ gubernationi supremi illius æconomi; possumusne dubitare, quin ipse velut in deposito & sub sponsione, ut ita dicam, habeat & numerum & structuram officium nostrorum? Descripsit enim verò rationem omnium in manibus suis, & sollicitè curat ne quod eorum lædatur. *Custodit omnia ossa eorum;* ait Propheta psal. 33. *Vnum ex his non conteretur.* Noctu quoque dum gravi somno sepulti de eo minimè cogitamus, ipse vigilat pro nobis & excubias agit, in nobis & circa nos; ut videat, num rectè regantur omnia nobiscum. Stationem istic posuisse diceret tanquam in arce, aut potius velut in loco voluptatis suæ, perinde quasi hic inveniat nescio quæ illicia jucundæ commorationis. Ille ipse curam gerit, ut stomachus ingestos cibos concoquat, sanguis formetur & caro, ipse subministrat alimentum omnibus partibus politâ & providentiâ prorsus singulari. Numquid ergo meritò cum intimo gaudio ac jubi-

jubilatione erumpamus cum Davide in
 ces gratiarum: *Benedic anima mea Domi*
& omnia qua intra me sunt, nomini sancto
 psal. 102.

§. III.

*Quomodo Venerari & observare debeamus
 Divina circa nos providentia Ordine
 sine curioso examine.*

Perspectâ potro ineffabili Divinæ Ma-
 tis charitate & cura plus quam ma-
 nostri in rebus etiam minimis, quid
 tamus nos ejus Providentiæ totos com-
 tere? Quid hæremus quo minus illi nos
 mnia tradamus in manus, de cujus ma-
 potentia atque amore proveniunt un-
 Quandoquidem ipse disponit omnia,
 potest ut quidquam ordinet contra nos.
 mel sumus in ejus tutelam recepti? Qu-
 etiam indies benefacit iis, à quibus offen-
 tur, poteritne malè facere iis qui omnia
 suam in ipso habent collocatam? Quis
 muniti ac confirmati heroicis cogita-
 bus, commendemus nos plane supremæ
 Providentiæ, & cum submissione debi-
 cipiamus omnes consiliorum nostrorum

Successus negotiorumque eventus, licet horum
 particulares causas motiva ac rationes
 ignoremus, contenti scire: *Nihil in terra sine
 causa fieri* ut est apud Job. c. 35. Atque illud A-
 postoli: *Quoniam diligentibus Deum omnia
 cooperantur in bonum* Rom. 8. Quid ergo su-
 perest quod nos possit perturbare, seu sani si-
 mus seu infirmi, divites seu pauperes, seu
 magni, seu nihili æstimemur? Quid refert quã
 teneamus viam ad locum beatitudinis nostrę
 consequendam, dummodo ad eam aliquan-
 do perveniamus? An volumus scrutari pro-
 funda Dei si forte daretur ad fundum eorum
 pertingere? An volumus in arcanum Dei cõ-
 cilium admitti, ut videre liceat quem ordinẽ,
 quamque methodum servet Deus in ortu at-
 que initio, in progressu atque exitu rerum
 nostrarum? Potestne quisquam eò prolabi de-
 mentię, ut audeat legem ponere Divinę sa-
 pientię, & imperare potentię infinitę? potest-
 ne Deus ipse, licet clementissimus, ejusmodi
 ferre arrogantiam temeritatemque vilissimi
 terrę vermiculi? Profectò res esset intoleran-
 da viro prudenti retinere domi suę servum
 qui eò audacię prorumperet ut Domini sui
 vellet consilia nosse, se jusque mandata, quę
 exequi quam promptissime tenetur, exami-
 nare præsumeret, rationes illorum & motiva
 E pos-

poscere, postulare, quo pacto, quam ob
 sam, quo ordine & fine quæque sibi im
 ret. Numquid prudentissimè respon
 huic effronti servo: scito mi homo, *ipse e*
 sciens volens in domum meam suscepi
 servum te assumptum & famulum, non
 dicem aut consiliarium. Tu non es, cui de
 rationem reddere actionum mearum, *O*
 minus consiliorum. Fac quod iuberis. *circ*
 tibi displicet, vade vias tuas, non est ma
 pus servo, qui philosophicè velit scrutari
 cana mea & inspicere cogitationes
 mei. Nonne similia & plura alia nobis
 rito Divina majestas opponat, si eò qu
 audaciæ & curiositatis progredieremur
 occulta iudicia secretaque consilia exam
 re atque novisse vellemus quæ sanè
 multo veneratione prosequi debemus, *ratu*
 servus heri sui observare mandata. Ille
 dem nō modo herus est noster, nos ser
 rum etiam supremus est Dominus, nos
 mancipia: ille opifex noster; nos opus
 eius: ille prototypus & princeps exem
 nos eius imagines & picturæ. Denique
 creator noster est, & Deus per essentiam
 à nullo dependens; nos Creaturæ, ab eius
 tentiâ & gratiâ omnino dependentes. *Ecce*
 huiusmodi sumus ut ab illo toti simus, *gestat*
erfis
xerc

aliter esse, nec alii esse possumus quam quales
ipse nos esse velit. *Et scitote quoniam Dominus
ipse est Deus, ipse fecit nos & non ipsi nos psal. 99*

§. IV.

Oblatio sui ipsius.

Offeramus nos igitur generosè Deo ad
obediendum illi cæcè in omnibus quæ
circa nos resque nostras Divinæ ejus Provi-
dentix ordinare placuerit, offeramus illi vi-
tam nostram, vitæque instrumenta, linguam,
oculos, cor viscera, pectus, totum corpus at-
que animam nostram, ut de his integrè dispo-
nat ipse pro sanctissima sua voluntate. Dica-
mus illi cum Propheta Regio, cujus erat vo-
luntas perfectissimè conformis Divinæ: *Pa-
ratum Cor meum, Deus. paratum cor meum.*
psal 107 Ad omnia sine querela, sine excep-
tione, ad omnia, quæ a te mihi accident, para-
tum cor meum. Mollis instar ceræ aut argil-
læ sum in manibus tuis ut recipiam sine con-
tradictione quamcumque mihi formam aut
figuram impresseris. Vis ut serviam tibi in vi-
tæ hujus prosperitate rerumque affluentia?
Ecce paratum cor meum. Vis potius ut in e-
gestate, contemptu hominum rebusque ad-
versis vivam? Ecce paratum cor meum. Vis
exercere patientiam meam diuturnis mole-

ftisque morbis, podagra, gangæna, febris
 hydrope, cholica, paralyti, & omnis generis
 defluxionibus præsto sum. Vis ut sentiam
 afflictiones, & miseras etiam graviores, magis
 que inusitatas? vis ut me videam defertum
 notis, proditum ab amicis, profugum per
 venturibus me filiis & servis, falso accusatum
 iniquè judicatum, injustè condemnatum
 parricidam? Paratum cor meum Deus, paratum
 est cor meum. Vis occidam in theatro pro
 criminibus non commissis, putrescam visum
 fimeto; quemadmodum servus tuus Job
 ad januam divitis atque impii epulonis
 Lazarus; aut videam corpus meum verum
 scatens; ut Simeon stylites? Ecce paratum
 excoriari, membratim dividi, minutatim
 crucifigi, servari, crucifigi, torreri, si ita Deus
 placet. Excipiam si tibi placet, sine querela
 cæli omnes terræque tempestates, in
 meum effusas; certus non aliunde provenerunt
 quam ab omnipotente manu tua. Quod
 cumulare dolores & communes addenda
 calamitates privatis intendere; paratum
 cor meum Deus, paratum cor meum. Veneratus
 adorabo secreta Providentiæ tuæ iudicium
 & usque ad favillam & cinerem, me dimittam
 cum omni submissione iudiciis tuis me
 iudicium, & videbo, si ita tibi placuerit, non
 autem

possim impræsentiarum approbare con-
 tuum agendique modum. Censeo sanè
 cium meum voluntatemque tuæ præ-
 dam. Quod si meo me possim ingenio
 meaque, meliorem mihi videor sperare
 rerum mearum successum, quam si per
 sinam à tua me dirigi sapientia. Quorsum
 tantaque vitæ calamitates ac miseriæ, pu-
 blicæ persecutiones & privatæ? Num
 tibi videtur tota nos vita satiare, pane
 stia & aqua tribulationis potare velut
 ratissimos nebulones, qui interdum ali-
 non sunt criminum rei quam vitæ à te
 tæ? Quod emolumentum tibi cedit ex
 malis? Quam potes percipere voluptates
 dens, nos tristitiis & doloribus contabescere
 Numquam erit miseriarum satis! Jam
 à die Nativitatis nostræ usque ad hanc
 omnis generis molestias ac afflictiones
 sumus, & necdum finis? omnia nobis con-
 nantur in dies plura & majora. Numquid
 præsentis vitæ vis nos pœnas sustinere
 damnatos ante tempus? Non video alium
 peresse modum quam ut reliquum vitæ
 luptatibus & genio dedam, tametsi con-
 cas. Sufficiet miseros esse, cum in sepul-
 vermibus in escam traditi putrescemus
 ra. Proinde non judico expedire ut tuis

judiciis præceptis providentiæque commit-
tam. Spero meliora , meliusque mihi fore si
nutu meipsum meo regam quam si tuum cæ-
cè sequar ductum per vias incognitas, in vias,
spinis ac sentibus horridas. Præclarum ser-
monem atque dignum obsequio quod crea-
tura suo debet Creatori! scilicet. Et tamen hi
sensus, hæc verba sunt eorum omnium, qui
non obsequuntur, ut par est, Divinæ providē-
tiæ beneplacito; aut si minus ita loquuntur,
actiones certè illorum, immo & cogitationes
ab horum sensu verborum nequiquam alie-
næ , si loqui possent in has omnino voces
erumperent.

§. VI.

*Quorundam Sanctorum de Divinâ Pro-
videntiâ sententia.*

SANCTUS Gentium Doctor Paullus Apосто-
lus scribens Corinthiis præclarè nos do-
cet, quod sicut spiritus mundi omnia quæ ac-
cidunt, ad homines refert, divinæ immemor
Providentiæ; sic Spiritus Sanctus mortalium
mentibus altè imprimit hanc plenam dulce-
dinis sententiam, non nisi à Divina providen-
tia esse quidquid mortalibus evenit. Cujus
certe veritatis solum spiritum Dei doctorem
esse testatur Apostolus his verbis: *Nos autem*

E 4 non

non spiritum huius mundi accepimus, sed
 rum qui à Deo est. ut sciamus qua à Deo
 ra sunt nobis 1. Cor. i. Eodem docente
 post conversionem suam agnovit S. Augu-
 nus, divina manu mistas amaritudine vol-
 tates suas, ut has promptius sperneret. U-
 ait: *Adeas tu Domine misericorditer ser-
 cy amarissimis espergens: sensu nihil omni-
 litas iucunditates meas, ut ita quare
 offensione iucundari.* S. Catharina Senensis
 signem scripsit tractatum de Dei Provi-
 dia, in quo meminit se composuisse in in-
 cordis sui penetralibus Cimmeliarchi-
 ex Divinae Providentiæ consideratione
 constructum, in quo procul ab homi-
 strepitu abdebat sese, & suavissimis cum
 colloquiis fruebatur, de eius recipiens
 quidquid sibi accidisset, non aliam qua-
 rationem, quam sanctissimam eius volun-
 tem cuncta pro beneplacito suo dispo-
 tem.

S. Stephanus de Mureto fundator Ord-
 Grammontii in libello suo sententiarum,
 quo multa aperit vitæ spiritualis secreta,
 quod Creaturæ rationis expertes merito
 sint pudorem simul & timorem incute-
 stissimum hominibus, quod illæ Creat-
 sui dispositionem ductumque sine difficu-

te sequantur, tametsi eum non agnoscant; hi
 verò tanta ejus cognitione præditi, & ratione
 indicioque, ut ad hunc finem impendant, sæ-
 penumero iis ipsis abutantur, & se longius ab
 eo separent. Joannes Ximenes, frater dome-
 sticis in rebus adjutor nostræ Societatis, in
 qua vixit puritate vitæ & religiosarum virtu-
 tum perfectione celebris, quoties sub vespe-
 rum redibat in collegium diurno in villa sub
 urbana labore perfunctus, solebat semetip-
 sum interrogare: uti in vita P. Alvar. c. 45. *Quò-
 vadis Ximene, in Collegiũ ut paululum quies-
 cam: At si ingressus iubearis servire in Culinã
 aut purgare stabulum? Id non sperem.* respon-
 debat ipse sibi; *habebitur enim mei ratio, quod
 diurno nimis labore defessus sum. Quid si tamen
 id tibi imperetur omninò facerem,* responde-
 bat, *Et quidem animo prompto, nam istud vellet
 Deus.* Nec rarò accidit, ut quod sibi in reditu
 objecerat, domum ingredienti quamprimum
 imponeretur divina sic ordinante Providen-
 tia.

Maria Diaz paupercula devota Deo famu-
 la, In vita P. Alvar. cum aliquando precibus in
 templo dedita, frigore pæne obrigesceret,
 non nihil de aëris inclementia secum quæsta,
 continuo sensit interius, redargui se his Dei
 verbis: *Ego indixi frigus istud, & tu quereris?*

E s

Qui-

Quibus quasi telo transfixa dolens ingemere
quod in eo divinae se voluntati minus conformasset.

P. Balthasar Alvarez, c. 40. vit. eximia
stataque vir sanctitatis, cum quodam die
yi obrueretur tristitia, hanc divinam mer
in missae sacrificio percepit illustrationem
*Contentus esto, quod hac molestia Dei te
vexat, qui & scivit & potuit eam imp
se voluisset; nec tamen impedivit, tamen
plus amet quam tu te metipsum.* Numquid
go argumentum est manifestum, id, quod
teris, esse in bonum tuum? Alias cum ful
ret persecutionem sanè maximam: c. 28.
*tiar, inquebat, amaritudinem animi &
lacionem vehementissimam; quia tamen
Deo visum est, non cupio liberari.* Alias qu
que Domino Deo supplicans pro re aliqu
ejus spectante obsequium, cognovit divi
tus, omnem perfectionem consistere in co
formitate voluntatis nostrae cum divina.
erificium esse multò maximum, Deoque
ceptissimum quod offerri ejus majestati p
fit a nobis, si offeramus nos ad faciendum
tiendumque quidquid ei placuerit. Zelan
nim gloriam suam, & quae ad eam conferat
nemo melius illo novit, ad eamque ampli
candam tanto utetur impensius opera nostr
quam

quanto nos aptiores invenerit. Cum aliquan-
do hæreret dubius, celebraretne missæ Sacri-
ficiū propter impedimentum quoddam in-
cidens, à Deo eruditus est, plurimum interef-
se, certò novisse quid velit Deus; hinc enim &
plurimum boni, & plurimum mali existere.
Nam si quid velit Deus, maximæ temeritatis
est idem non velle: si verò id nolit; extremæ
dementiæ est, illud velle & amplecti. Quod
si id verum est in omni rerum occurſu, quan-
tò verius in hoc, ex quo, si à me geratur ut par
est, bonum sperare maximum, si verò negli-
gatur, malum ingens timere meritò possim.
Alloquens quadam vice Deum utebatur his
verbis amore Dei sui que perfecta resignatio-
ne plenissimis: *Deus cordis mei quandoquidem
tribuisti mihi invenire quietem in meipſius in-
tegrâ oblatione, hanc insuper à te gratiam peto
ut semper talis esse velim ego, qualem tu esse me
vis; & libenter suscipere, quod tibi placuerit,
mihi donare. Non desidero sublimiorem finem,
nec media minus congrua nec plus gratia &
favoris, nec rigoris minus nec plus quietis, nec
minus laborum; sed totum id amo quod habeo,
quia secundum beneplacium tuum, habeo to-
tum. Opto talis videri qualem tu me fecisti, ita
tractari sicut tu me tractas, haud alio modo: In
epistola quadam, quam dedit ad illustrem*

personam tertianâ febrî laborantem, his
 tur verbis: S. Gertrudis in ecclasi quadam
 vinitus edocta fuit, quod Deus qui est summa
 bonitas, eodem quo hominem creavit amorem
 immittit illi prospera & adversa maiora
 per ejus bonum spectans tam in his quam in
 illis. Unde sancta illa inferebat: obsecra
 illos qui non estimant se beatos quod quisque
 tandem illis accedat, à tali proveniat amorem
 Alteri cuidam hæc verba præscripsit: Iesus
 te clausis oculis inter brachia IESU Clamantem
 nec perire formides, quandoquidem illa
 clavus affigi Cruci voluit, ut te servaret
 que quietem & temporalem & sempiternam
 acquireret. Hujusmodi instructionibus
 na sunt capita vitæ illius 50. & 31. Quas
 prætermitto tum ne longior fastidium
 nerem Lectori, tum quia de hac materia
 sub finem libri tertij denuò agam in
 loco magis proprio. Interim tamen
 possum quin hic referam dulcissima quæ
 dam atque suavissima dicta quæ reper
 scriptis quarundam doctrina, religione
 pietate in Deum illustrium personarum
 quam in hac re egregiè declararunt ut in
 verbis hic annotabo.

§. VII.

*Quorundam de Resignatione doctrina notata
digna.*

Henicus Suso Ordinis FF. Prædicatorum Religionis magnæ vir consummataque virtutis, iis qui progressum facere desiderant in perfectione, in hanc loquitur sententiam apud Blos, in consol. pusilla. *Si vis esse quod non es, oportet prius te deficere ab eo quod es, id autem certo certius tenendum, neminem sibi de resignatione blandiri nec se resignatum esse in animum inducere debere, quam diu guttula una sanguinis in carne aut aliqua medulla portio in ossibus latet qua non pro verâ resignatione decocta atque consumpta.* Ejusdem Ordinis Concionator celebris Joannes Taulerus quem Blosius æstimat ex vitæ spiritualis Magistris eruditissimum sui temporis sic loquitur de eadem re. *Si in optione alicujus foret & arbitrio positum utrum ab omnibus vitiis & defectibus absolvi & expediri, cunctasque virtutes & omnem perfectionem obtinere vellet, nec ne, deberet ita dicere Deo suo: Domine non meum bonum nec meam gratiam peto, non meam voluntatem deosco sed quomodo tu vis, ita libens accipio; si tibi visum est ut illis caream, ego pro tua voluntate eis potius*

tius carere volo. Alius quidam insignis D
 fervus offerebat se Christo Domino inco
 tione cum perfectissima resignatione
 verbis: *En amantissime IESV Christe, desine
 hanc meam voluntatem in omne reliquo
 tempus vita mea & in omnem eternitatem
 tam perfecte pure ac fortiter in te erigere tuam
 gratissimam voluntati resignare & offerre, si
 nullus unquam homo fecit aut facere debuit
 taque ex hac hora & deinceps in omne aeternum
 nihil unquam aliter aut plus aut minus
 corpore & anima mea, in vita, in morte, in
 bendo, carento, patiando, agendo ac dimittendo
 volo atque appeto quam quod tibi gratissimum
 est. Sancta quaedam Virgo in maximis
 doloribus quos Blofius comparat damnato
 rum cruciatibus, ita Deum alloquebatur
 append. insti. cap. 10. Mon. O dulcissime Domine
 ne Deus meus, memor esto quae so, benignus
 considera tuam me pauperem creaturam
 Te vero sempiternum Deum meum & Creatorem
 zorem meum, Ecce ego me in equissimum
 cium tuum humiliter projicio in tempore
 in eternitate, parataque sum infernalem
 ciatum quem sentio, perenniter sustinere, si
 tibi placet Et S. Gertrudis: Quamvis Domine
 mi pre omnibus deliciis mihi optabile & pre
 dum sit ut e carcere carnis educta tibi adque*

gar: si tamen velles, me hic manere, eligerem usque ad diem iudicij, in extremâ miseriâ ad laudem nominis tui degere. P. Joannes Langspergius Religiosus Ordinis S. Brunonis, cujus scripta omnia dulcissimæ pietatis melle perfusa, perfectam resignationem qua Deo nos offerre debeamus, declarat in hæc verba tenero plenissima affectu. In Enchir. mili. Christ p. 144. *Misericordissime Iesu, Domine benignissime. Fiat voluntas tua. Non potest, quod tu vis, esse malum, sed ordinatissimum sit necesse est, quidquid à te procedit. Si vis me habere infirmum; sit nomen tuum benedictum & fiat voluntas tua. Si vis me habere sanum, sit eque nomen tuum benedictum & fiat voluntas tua. Si vis me mori; sit nomen tuum benedictum, & fiat voluntas tua. Si vivere; sit nomen tuum benedictum, & fiat voluntas tua.* Non nemo proferebat hæc verba pari aut majori etiam teneræ devotionis affectu. *Dulcis Iesu Deus meus, si mihi dares optionem & promitteres, quacumque peterem te mihi daturum; non aliud, quam hoc peterem idque millies millies & millies eam nunc peto, ut tua laudatissima voluntas secundum optimum tuum beneplacitum fiat in me, de me, & per me in omnibus. Amen.*

S. Ignatius Societatis JESU fundator qui

in hac virtute præcipuè studuit excellere, & præcipue
 jus etiam nobis in vitâ sua reliquit præcipue
 exempla, & eximia in nostris Constitutio-
 bus documenta, hanc tractans materiam
 aureo suo spiritualium exercitiorum lib-
 duas concludit meditationes. hac sui
 oblationis formulâ: *En ô Rex supreme ac-
 mine uniuersorum, tua ego licet indignis
 fretus tamen gratia. Et ope me penitus tibi
 ro, meaque omnia tua subijcio voluntati.
 scipe uniuersam meam voluntatem, ac
 memoriam, intellectum atque voluntatem
 meam omnem, quidquid habeo Et possideo
 largitus es id tibi totum restituo ac prorsus
 do gubernandum. Amorem tui solum cum
 tia tua mihi dones Et dives sum satis.*

CAPUT VI.

De duobus modis quibus homines abent
 à vijs Dei.

§. I.

Suauitas diuina. Providentia.

SUprema Dei Creatoris nostri Providen-
 tiam est mirabilis in donis suis & suauis
 omnibus operibus suis; ut si sciremus
 ductum per vias, quas nobis demonstrat,
 qui eâ fiducia quam par est habere bene